

frem, paa anden Maade. Den er efter Befolkningens Flertals Skjøn i Virkeligheden en Tilfidsaetelse, eller, for at bruge et stærkere Udtryk, en Forhaanelse af dens Valgret, og den vil derfor ikke lade sig hyde, at dens Udvalgte skulle tjene et saadant System. Derfor siger vi, at Sagen kan mene, at Oppositionen kan gjøre Andet, end den gjør. Det er to Ting. Men er der nu dernæst Nogen, der vil benegte, at, dersom der var andre Betingelser for at arbejde tilstede, det vil sige, en anden politisk Ledelse af vort Arbejde, vilde man tro, at vi kunde tage fat paa de opsparede Kræfter og trods de forskjellige Anskuelser udrette noget virkelig Nyttigt for Landet? Til dette Spørgsmaal, er jeg tilbøielig til at tro, at Alle, ogsaa vore Modstandere, vilde svare, at det tror man. De tre Spørgsmaal altsaa godtgjøre efter min Formening Stillingen. Jeg tror ikke, at jeg vil blive modsagt af noget eneste af de ærede 100 Medlemmer, naar jeg siger, at saaledes er Stillingen, under det Tryk eller i den Frihed, om man vil, lebe vi overfor den Opgave, der under normale Forhold er stillet et arbejdslystent Thing, som jeg antager, at ogsaa vi ere.

Om specielle Spørgsmaal vedrørende Finansloven, tør jeg nødig tale, det vilde føre for vidt. Der er imidlertid ved den sidste Talers Uttringer givet mig Anledning til at sige et Par Ord. Det ærede Medlem (Winther) omtalte Udgifterne til vort Krigs- eller Forsvarsvæsen. Jeg tror, at han har Ret i sin Talopgivelse, at de $\frac{2}{3}$ omtrent af vor Indtægt, det vil sige Halvdelen af vor Statteindtægt, skjøndt vi jo ere velforsynede med Skat — vi give jo i indirekte Stat alene 15—16 Kr. pr. Hoved i Danmark — gaar til vort Forsvarsvæsen, hvortil vi betale 9—10 Kr. pr. Individ. At det er et af de allerhøieste Beløb, som nogen Stat hder til Krigsvæsenet, er jo godtgjort, saa det behøver man ikke nærmere at tale om; men desuagtet siger man for det Første, at der offres Intet derpaa, hvilket er notorisk urigtigt, og dernæst, at der offres ikke noget efter vor Evne og Størrelse Tilstrækkeligt, hvilket aabenbart ogsaa er Uret, naar man ser paa Pengene. Derimod er jeg tilbøielig til at tro, at der er noget Sandt i, at det, vi faae for de mange Penge, er ikke Pengene værd. Jeg skalde ønske og henstille som en Opgave, om det ikke skalde være muligt, hvad der naturligvis vilde være muligt under andre Forhold, at blive enige om, at vi kunne faae noget Gavnligere ud af de henved 20 Millioner, vi anvende. Jeg skal nævne i denne Retning et Par Erfaringer, jeg har gjort, og som jeg gjerne vil

bede om, at ogsaa de Militære ville tænke over. Jeg talte i en stor Garnisonsby med nogle Mænd, som bragte disse militære Forhold paa Bane, og saa sagde de: Det var dog en lykkelig Bestemmelse, at Ministeriet har tilladt de Militære udenfor Tjenesten at gaa civil klædte, thi tidligere, da de skulde gaa klædte i Uniform udenfor Tjenesten, havde man en Mængde Mænd med Uniform at se paa Dagen igjennem, idet de nemlig altid vare udenfor Tjenesten. Man havde dem at se paa Dag ud og Dag ind, og det generede den civile Befolkning, der saae Grunden dertil i Ordningen af det nuværende Forsvarsvæsen, og jeg tror, at det er korrekt, jeg er overbevist om, at der er meget Sandt i dette. Jeg tror ikke, at Kræfterne ere tagne saaledes i Brug, som det er ønskeligt for Individerne selv, men at der præsteres en saa stor Sum af Lediggang, som det er aabenbart efter det Skudsmaal, vi nu engang have, og med Rette hertilands, at det aldrig kan befordre noget Godt. Det er den ene Side af Sagen, og den anden Side af Sagen er den, at skjøndt man i Nar skal have gjort en Frontforandring med Hensyn til Indkaldelserne ved Sessjonen — jeg tror, at det ærede Medlem for Randers (M. P. Jensen) har bidraget Sit dertil ved sin interessante motiverede Forespørgsel ifjor —, med Hensyn til at bruge Mandstabet, hører man dog selv Militære sige, at det træffer ikke sjelden, at vi have i Bataillonerne færre Mænd i et givet Dieblis at indøve, end vi have Befalingsmænd (Modsigelse.) Ja, det kan godt gaa; om Vinteren kan det særdeles godt gaa, og det er jo aabenbart, at om Sommeren er det ogsaa overordentligt smaat. Men hvoraf kommer alt dette? Deraf, at man i Grunden kun har almindelig Værnepligt paa Papiret. Jeg har i Reglen aldrig skjønt, at det har været vort Forsvarsvæsens Dnsse at optage, indøve og bruge til Fædrelandets Forsvar, det fornødne, maaske alt vaabenført Mandstaf. Jeg har aldrig mærket, at der i den Henseende har været virkelig Alvor med at ville have vort Land forsvaret. Nei, det var blot i Begyndelsen, da vi fik Hærloven af 1867, da Stillingsvæsenet blev ophævet, og disse nye Punkter kom ind, at man tog imod dem med den Overbevisning, at bag ved disse smukke Grundsetninger laa alvorlig Villie til at gennemføre dem saaledes, at vi havde vort Mandstaf rede til Fædrelandets Forsvar, at vi virkelig havde dem rede, der kunde bruges. Jeg siger, at det har aldrig været Tilfældet, og jeg har dog bestræffet mig noget med disse Sager, jeg har aldrig i disse 15 Nar nogenfinde faaet Indtryk af, at det har været vort